

Szerkesztőség:

Templom-utca 14. szám, földszint, jobbra.

Bérmennet leveleket csak ismeri kintől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk

Kiadóhivatal:

Templom-utca 14. szám, földszint, jobbra.

Hirdetéseket díjazás szerint.
Egy sor 5 kr. 5 napig és vasárnap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 12 frt.
Fél évre . . . 6 frt.
Negyed évre . . . 3 frt.
Egy hónapra . . . 1 frt.

Videkre postán küldve:

Egész évre . . . 14 frt. — kr.
Fél évre . . . 7 frt. — kr.
Negyed évre . . . 3 frt. 50 kr.
Egy hónapra . . . 1 frt. 20 kr.

Hirdetéseket helyben ártandók.

Elválasztható-e az erkölcs a vallástól?

(Két czikk.)

II.

Ez alapon nem állhatna meg a morál a vallással való bensőszerűségében, mely esetben jogos, igazságosság az erkölcsi autonómia, de miután ellet mondva, hogy az, úgy tartalmilag, mint alakilag az Istenség és eszméjében bírja okát, egyike lenne a legtevesebb intézkedéseknek, mivel ha magát a végcél elgondoljuk, akkor az erkölcsi törvény sem állhat meg, s kell-e mondani az ebből folyó ama következményt aztán, hogy kötelezettségeink a jóra nézve sehogy sem lennének állandók.

Hiszen, ha cselekedetre nem vallás ok indít, akkor nincs erő, mi a küzdelemben segédkezett nyújtson, pedig egy ilyen támpontra mindig szükség van. E nélkül nincs mi az ember lényét átkarolja, mi szívét, értelmét akaratát szabályozza és testét féken tartja. Pedig éppen ez lenne a fő cél. Midőn ezt mondom a francia forradalom alatt keletkezett erkölcsi autonómiára vagyok tekintettel, mi könyvemben elszakítja ezt a vallástól, mint forrástól és általa bevitté isko láiba az ateizmust. Mondanom sem kell, hogy ez következménye volt a »la moral indépendante«-nek, mi a népek közt annyi kellemetlenséget okozott, talán azért, mivel előre látható volt, hogy a forradalom szülőjé sem lesz jobb a féktelen apánál.

Ez alapon tehát, nem lenne helyes, ha megszületnének a közös erkölcs, mivel ez előreláthatólag felsőbb tekintély nélküli, természeti alapon nyugvó s inkább kárt, mint hasznot hozó lenne.

Ily alakban az erkölcs nem lenne más, mint »cifra« szavakban foglalt ateizmus, melynek nyílt bevallásától csak bizonyos körülmények tartanak vissza. Valóban, nem lenne más, mint festett koporsó, mint régi tévely új costumeben, a mi egy keletkezésű az erkölcsi tévelylyel: »a libre pensée«-vel, melynek árnya, úgy látszik, messze kihat.

Szabadságot ohajtunk, de nem a valódit, mi magát a természetből küzdő

fel, mi mutatni tudja a léleknek önuralmát; egyedül külső, annyi szabadságot sóvárgunk — quid-quid audiendi libertas — a helyett, hogy beismernők ama igazságot, miszerint a külföldi liberalis intézményeknek nyakra-főre való átültetése hozzánk nem mindig hálás, az nem minden nemzetre alkalmazható, legalább ez a mi sajátosság viszonyainkhoz, természetünkhöz sehogy sem illeszthető. S ma, midőn erről van szó, az elmékedést nem az erkölcsi szakadástól, de attól teszem függővé, hogy mikép tud szakszerű, értelmes vezetés mellett a vallással egységben haladni jövőre is.

Kérdés tárgya lehetne, hogy a közös erkölccstannal nem lett kimondva az, hogy szakítsunk a vallással, az sem, hogy a hitoktatás feleslegessé vált, de megvallom, én ebben első kadást látok oly formán, hogy a többi mintegy magától következik, jobban mondva időhöz kötött dolog.

Nem ok nélkül szólok így, mert már is ki lett mondva, hogy a vallás az erkölccsel nem azonos, hogy a közös erkölccst realis tárgyak methodicája szerint az osztálytanító vezesse, a vallást pedig végezheti a család, mint eddig is legtöbbször végezte. — Ez ecclatans bizonyítéka ama bekövetkező esetnek, hogy a hitoktató az iskolából, a végcél pedig az erkölcsi rendből kevés idő után, mellőztessék.

Ha az érzélem nem az ész, az akarat, nem a cselekvés terén mozogna, akkor hitünk és meggyőződésünkben engedni lehetne talán, de tudvalevő dolog, hogy ugyanazon lélek érez, ugyanazon lélek akar és a kettő között joggal el nem választható viszony létezik, okunk van benézni a humanus takaró alá, s a most küszöbön álló közös, független-erkölccstől vissza rettenni.

Okunk van még pediglen azért, mivel ez sem keresztényi, sem metahysicai, sem theologiai, sem psychologiai, szempontból kellően igazolva nincs, mi a megtörténik, a bajt segíti diadalra a helyett, hogy attól a tápot elvonja.

Nem ismétlem azt, hogy Franciaország iskoláit a humanus czég alatt bevitt ateizmus mikép öntötte

el, egyedül az erkölcsök lazulását említem, melyek előbb-utóbb szabaddá teszik a szenvedélyeket, mert hiszen azt nem tagadhatni, hogy a függetlenségnek elve is független.

A pusztán emberi kombinációra helyezett erkölccsel megszabad az abroncs, mi eddig összetartotta a szenvedélyeket, s oda viszi a nemzetet, hol népek süllyedtek el, hol van ez felírva: itt nyugszik a Kalmár fősvény Foenicia, az elpuhult Róma, a büszke Görögön.

Az egyház a hitoktatásnál, nem hiveinek hódítását, vagy csupán megtartását tartja szem előtt — mind mondva volt, — hanem kettős kötelezettség végzi: a vallás-erkölcsök oktatását és a vallás-erkölcsös nevelést. — Azért a gyakorlati tanítás nem csupán a vallási elveket tartja szem előtt, hanem arra is törekszik, hogy a gyermek életét ama törvények szerint szabályozza, mely kettős feladatát vallás-erkölcsök oktatás és vallás-erkölcsös nevelés által oldja meg. Az pedig, hogy a jelen vallás oktatási rendszer mellett kevésbé ismerkedhetik meg a gyermek az erkölccsel, ily értelemben nem áll. — Elismerem, hogy az észint tárgya, — mely elvont eszmékkel, titokteljes dolgokkal foglalkozik, — részint ama tulajdon miatt, mi egy tanítóban megkívántatik, nehéz, de azért felfoghatván, lehet minden pontját a fogékony lélekbe önteni. Jól tudja az egyház, hogy az erkölcs a vallás rovására szenvedhetne hiányt, azért is minden vallás-erkölcs oktatónak köteletségévé teszi, hogy hivatása tudatára emelkedjék, hogy fő elve legyen minden oldalról a haladásban való egyöntetűség. Ha mégis ez állításom kifogás alá esnék, az egyedül a tanmód, tanelv, tanterv, tanmenet, tanalak, tannyelvezet és az előadási módszerben lévő nem eléggé otthonosság, bizonytalanság körül fordul meg.

En az elmondott alapon, a külön, közös erkölccstan ellen foglalok állást, mivel az, szerkesztessék bármily alakban, legyen előadó vagy közlő, (aeromatica) kérdező vagy önkifejtő (forma heuristica) elszakadás a vallástól, erkölcsi függetlenség, ez pedig az igazi keresztényi elvekkel, intenciókkal ellentétes.

Fejér Ignác.

— Ki lakhatik ott? — kérdi Lajos. — Ki marad lenni oly sokáig?

Talán egy író, mint ő, talán egy költő? Es visszamelekcsik, hogy a lépcsőházban egy-néhányszor közelemből neki egy sápadt, szegény, öltözött ifjú, aki mindig könnyvet szorított magával vinni. Bizonyosan ő az. Reggel tanít, órákat ad, hogy napi százötven krajczárjék megkeresse; de a megmaradt idejét a művészetnek, a költészetnek szenteli. Szegény, nagyon szegény, de nemes és tisztá, mint a lilom; érintetlenül megőrizte ábrándjainak és ifjúságának kincsét, egy eljövendő ideál számára és mikor egy-egy varróleány mosolygva rátekin, lecsukja nagy báronyság szempilláit s elpirul mélyen szűzies ártatlansága érzetében.

Bizonyára a dicsőség után tör, de most még hallgat s titokban dolgozik mesterművének, melybe lélekének egész meletét, ösztönseit átönti; megbeszéli tollát, mint a lovag kardját s inkább meghalna éhen semhogy közjapi íróember módjára betemesse magát egy szerkesztési irodába. Később kivül nem ismeri a nemes ifjú még az életet, mert hiszen az élet kiölt, megsemmisíti a költő ábrándjait s talán éppen a pillanatban írja első versét, ifjúságának isteni költeményét, melynek csak egyszer lehet írni: s képzeli magának egy ábránd-világot, egy bűvös édenet, hol a madarak illatoznak, a virágok ropkednek, hol minden nő tiszta és bájos, mint a eszillag, hol az ember folyton aludik és szerelmek közt él és ha majd szárványra bocsátja dalait, azok, a kik megindulnak olvasás és éneklés foglalkozás, szomorúsággal telnek el, mint egy édes bálé éj után keserű fájdalommal éreznek, ha elgondolják, hogy az élet nem olyan szép, mint a minőnek a költő képzelte.

Költeménye most még nincsen készen, de ez eszmény, melyet róla alkotott, még boldogabbá teszi, mintha művét végezte volna. Mit csinálhat vajon a pillanatban a fiatal költő? Talán lefeküdt s ágyában olvasza az ő kedvenc, százszor olvasott könyvét, melyből hatalmas, mindent felölő képzelete előtt ismeretlen, új világok tárulnak fel. Vagy talán a mindennapi munkában kifáradva, néhány ragyogó versszak megírása után végig dult nagy karos székében, tisztá homlokú feje vállára hajlott, szemei lecsukódtak, a toll

Id. Szőgyény Marich László Falk Miksa-hoz. Idősb Szőgyény-Marich László tárnokmester, ki tudvalevőleg a magyar-horvát országos bizottság elnöke volt, de egészségi állapotánál fogva az utolsó ülésekben nem vehetett részt, a következő levelet intézte Falk Miksa-hoz, Arad város orsz. képviselőjéhez, mint a magyar országos bizottság előadóhoz:

„Székes-Fehérvár 1887. márcz 7.

Igen tisztelt képviselő ur!

Ha Metternich herczeggel tartva: „que c'est le travail qui sonsticet les vieux ouvriers“ elénk köteleesség érzetennél fogva nehezebbre esett, hogy a magyar-horvát-slavon országos bizottság végtagjaitól egészen gyengélkedése miatt távol maradni kénytelenültem, ez részem az irányomban nyilvánult megfeszítést bízalom némi kiérdemelésénél meghusultá, de főleg a miatt hatott kedvetlenül rám, mert a küldöttség munkálkodásának oroszán részét teljesített aranytollú előadó ur remek dolgozatait közvetlenül élvezni és neki ezéket küldöttségünk hátlját kifejezni szerencsés nem lehettem. Ezt azonban elnöktársam nálam — nem ugyan melegebben, — de bizonyosan ékezebben megtévén, nem maradt egyéb hátra, mint, hogy a küldöttség hazafias törekvésének eredménytelen-sege feletti sajnálatom kifejezése mellett, Nagyságodnak rövid együttműködésünk alatt irányomban újra tanusított nagybecsű figyelmért meleg köszönetemnek kifejezést adjak; magamat továbbra is igen nagybecsűlt szíves hajlamába ajánlván és kiváló ösztötte tisztelettel maradva

Nagyságodnak.

igaz öreg hive:

Id. Szőgyény M. László.

Országgyűlés. A képviselőház gyorsan letárgyalta a keddi ülés napirendjét. Elfogadta harmadszori felolvasásban a szállítási a dóra vonatkozó törvényjavaslatot; tudomásul vette a helyi érdekű vasutakról szóló jelentéseket, melyeknek előadója Darányi Ignác volt és elfogadta a nyitrai vasúti vasútra vonatkozó törvényjavaslatot is, melyet szintén Darányi referált.

Némi kis vita csupán a helyi érdekű vasutakra vonatkozó jelentések tárgyalásánál merült fel. Madarász József azt óhajtott volna, hogy a közlekedési bizottság egyenként és ne összesen adott legyen véleményét a miniszter jelentéséről. Darányi azt felele, hogy ez költségkímélés okából történik, s egyuttal az egyes vonalak hossza és építési költségei felől részletes adatokat közölt a házsal. — Baross miniszter felele Madarásznak, a ház elénk helyeslései közt jelezte amaz irányelveket, melyeket a kormány a helyi érdekű vasutak létesítésénél követett, s a jövőben követendőnek tart.

kiesett kezéből, de alámában is folyton a megkezdett lapot látja s érzí, hogy a Muzsa mintegy anyagyalazza edényára, oda támaszkodik karos-székehez, mosolygva reá néz, megismítja haját gyöngéd-erintéssel és megcsókolja homlokát.

— Ki lakhatik ott? — kérdi Lajos, és nem tud szabadulni e gondolatokról, a csábosan világító ablak folyton lekötí figyelmét.

Talán egy szerelmes pár! Igen szerelmesek, kikre nézve a világ nem létezik s csak forró, kimerítetlen vágyukat érzik, kik sálák közben nem aktenek messzebbre mint a meddig összefonódott árnyékuk ér, melyet a hold elbűvöl vet. Oh mily bájos az ily ifjú pár! Idyllyik nagyon egyszerűen kezdődött! Egy este a városigethen egymás mellé kerültek a cirkusz padján s úgy néztek a körünyárgáló lovakra; de a nő észre vette, hogy szomszédja szöke, hogy tanuló és hogy akai tűzben égnék; és az ifjút is elbájoslák a nő szemei, azok a szemek, melyek oly vidámak, mint egy utcai dal, és boldogságukhoz, szerelmükhez nem kértek szabadságot senkitől, csak husz évüktől. Ismeretsegük csak tavaszkor kezdődött, mikor a cse-resnyefak virágzottak s az ökönyál ezüstös fonalai eszillagtak a napfényen; de ők abban a korban vannak, midőn a holnap egy egész örökkévalóságot jelent s nem haboztak soká kis lakusukat a szerelm meleg fészkére alakítani.

Ez kivételes eset, hogy nálunk ilyen sokáik világ van; a szerelm a hosszú éjszakákat szereti, a boldogok korán fektüsznek és későn kelnek. Az ifjú kettősgyütt ma nincs otthon s a nagyszülőihez ment vacsorára, de a nő saját nyakkendőjét adta oda szerelmének, hogy a kendő illatát érezze, megemlekezzék majd róla s ne felejtse el. E pillanatban a leány talán szerény estebédjét költi el az asztal szögletén és boldog, hogy háborítatlanul gondolhat kedvesére: álmadozva írja kése hegyével az abroszra imádottja nevét; mosolygva idézi elő az ifjú kedves arcát, járást, megjelenését és végtelen boldogság terjed szívében. És aztán végre levetkőzik és ágyába fekszik. Talán már alszik is az égő lámpa mellett; öde areza két kezén nyugszik s a kibomlott türtök majd-nem eltakarják fejét; finom, csalánszövetből

A magyar delegatio zárulása A magyar delegatio kedden tartotta zárulását s ezzel a delegatio rendkívüli ülésszaka befejeződött. Tisza Lajos gróf a jóváhagyott határozatok kihirdetése után, elnöki helyéről a következőket mondá:

Ki lévén hirdette a legfelsőbb megerősítéssel ellátott bizottsági határozatokat, az országos bizottság, a törvény által reá ruházott teendőit ezuttal bevégezte.

Köelve a magyar országgyűlés két háza által hasonló horderejű kérdésben, csak imént adott emelkedett példát, az országos bizottság minden más tekintetel alárendelt a trón, a monarchia, a nemzet biztonságá kérdésének. Kérülve minden kihívást, minden hatásvadászt, a komolyság egyszerűségével — de a szavazatok egyhangúságában rejlő erővel, megadta az eszközöket az esetleg szükségessé válható védelem sikerének biztosítására.

Tette ezt annak tudatában, hogy midőn így cselekszik, a nemzetnek, melynek közvetett kifolyása, akaratát tolmácsolja, hogy háta megett az egész nemzet áll. Mert a nemzet fia, bármilyen eszenbe állithassa is őket egymással, egy és más kérdésben — a nézetek különfélesége, a pártpolitika sokszor aprólékos követelménye, a mint oly nemzetközi kérdések lépnek előtérbe, melyek a monarchia vitalis érdekeit érinthetik, a mint a trónnak, a nemzetnek tekintélye forog azonban, azonnal, félretéve minden házi perpatvart, kivétel nélkül mindannyian egy arcvonalba sorakoznak.

Tette annak tudatában, hogy ezen most hozott áldozatok, melyeknek nagyságát nyilvánosan mérlegelni ma nem tartotta időszórúnak, Ő Felsége bölcs kormányának kezében arra szolgáltatnak fegyvert és arra fognak felhatalmazni első helyen, hogy dacára a halmozott bonyodalomnak, a béke, a monarchia tekintélyének megfelelő nemzetközi viszonyok biztosítása mellett, továbbra is fentartható legyen.

Tette annak tudatában, hogy vérrel és pénzzel egyaránt okszertlen lesz gazdálkodva.

Kezességét nyújt nekünk arról első helyen a legfőbb hadur, urunk királyunknak (előnk és a bizottság tagjai felállanak) mely belátása, népei iránt mindannyiszor tanusított atyai gondoskodása; kinek az időben messze terjedendő uralkodására az ég áldását kérve azzal zárom be az országos bizottság e rendkívüli ülésszakát: Éljen a király! (Hosszantartó zajos éljenzés.)

A közös kormány tagjai és képviselői részben már visszautaztak Bécsbe.

készült inge lecsuszott vállairól s látni engedni karját s tisztá, gömbölyű keblét, Oh, mily gyönyörű fogja el majd az ifjút, ha nemekőre zajtalanul megerkezik a látni fogja ez alvó virágot bájai teljében: oda fog majd tlni ágya mellé s úgy fog reá nézni sokáig. De valami titkos ösztönnél fogva megéri a leány kedvese jelenlétét s felnyitja szemét, mosolyog s mosolya valóságos virágfakadás! És az ifjú szerelme mámorában átkarolja, magához szorítja s imádottja dobogó keblére rejti arcát.

— Ki lakhatik ott? — álmadozik tovább Lajos s nem veszi le szemét az ablakról, mely fényesen világít az éjszakában. Talán egy egyszerű család vidám gyermekekkel. Egy gyümölcs-teljes ősz. Szerény melegekkel szívek, kiket a kötelességek teljesítése boldoggá tesz. És Lajos visszamelekcsik arra a boldog párra, kikkel vasárnaponként találkozik. Arra a magas, szöke nőre ölelő felőlőben, amint a kis kocsi tojja, melyben legifjabb csemetéje fiacskol s az őzbe vegyülő édes apára, ki bűszkén vezeti kézen fogva tanuló fiát. Talán ők laknak ott a magasban; egyszerűen élnek mert alig hatvan forint havi fizetésből kell kijöniök s gyakran nincs más reggelijük, mint az a hideg borjú sült, mely tegnap estéről maradt; a kis diák az ebédőben alszik a pamlagon, melyet minden este ágygá alakítanak. De ah! A kis csemeté, kire már nem számítottak, de a kit mégis mindenki legjobban szeret, — megzavarta a háztartás egyensúlyát. Szerencsére az apa egy úri szabónál könyvvezető állást is kapott és háromszáz forint fizetést huz ezért évenként; az igaz, hogy most már nyolcz órákor irodában kell lennie s reggelijét magával kénytelen vinni egy asztalkendőben, de ez mit sem tesz; mindnyáján egészségesek, mint a makó. Laezi, az idősebb gyerek, már az ötödik osztályba jár a tavaly három jutalom díjat nyert el. Megindult, mikor a férj gyöngéd tekintettel a szunyókáló feleség felé fordul is szól: „Nos édes fiam elég volt a munkából mára, erejé ed fedjűd le.“ De hogy van az, hogy az apa, kinek olyan jókor kell holnap az irodába menni, még ébren van? Miért virraszt a petróleum lámpa mellett? Hát azért, mert észre vette, hogy

Az „ARADIKÖZLÖNY“ tárczája.

(Márczius 9.)

A kivilágított ablak.

(Egy hírlapíró álmadozása.)

— A Aradi Közlöny“ eredeti tárczája —
Sötét, viharos kánikulai este; az égen sem hold, sem csillagok. A széles beteges fákkal beültetett Andrassy-uton sulyos léptekkel halad egy néhány elkésett járókölő; a tojzó légben alig pislogó gázlámpák kettős sora beláthatatlanul húzódik tóra a messzeségbe.

Bágyasztó melegtől, fáradságtól s a lámpája körül boszontóan ropkódó szunyogoktól zútveto, Lajos felkelt asztala mellől s fájdalmas pillantást vetett a papírlapra, melyen prózája még befejezetlenül állt. — A papírlapra, mely hangulat és lelkesültség nélkül volt beírva és számos törlessel betarkitva, — aztán kedvetlenül kioltotta lámpáját, leszállott a negyedik emeletől, keresztülmént a néptelen Andrassy-uton s helyet foglalt a lakása áttellenében levő kis sörösnak egyik külső asztalánál.

Kellemetlen est! A pohár sör, melyet egy ingujban és viseltes cipőben járó pin-czer hoz neki, undorító szagot terjeszt, s cseppel sem frisebb, mint a terem levegője, mely oly meleg, mint a beteg ember-lehellete. Lajos úgy gondolja, hogy jobb lett volna neki otthon maradni, s lefeküdni. Annak az írónak bizonyára igaza van, mikor azt mondja, hogy az ember, haesak teheti, maradjon otthon és az arab közmondás sem állít bolondot, hogy jobb aludni, mint ébren lenni, és jobb meghalni, mint aludni. Meghalni? Bizony igen. Elég volt már ebből a siker és tehetség nélküli írói életből. Olyan az ő sorsa, mint azoké az elecsigáztott gobeké, melyek tízpercztől-tízperczre nehéz üggetéssel gördünek végig a poros uton a vasúti kocsikat. Bizony ő is kénytelen befogatni magát omnibus-ló módjára egy hírlap taligájá elé, hogy élelmét és ágya szalmáját megzerezze. S talán még könnyebb kocsi huzni, mint a hírlapírási igáját. Micsoda mesterség az övé! . . . Szótszó málna íréi pénzért! És imé már harminez éves. Reggel, midőn haját rendezte,

A kiegyezés. Taaffe gr. és Dunajewsky osztrák miniszterek kedden reggel Budapestre érkeztek, hogy a kiegyezés megkötésére levő egyes részleteinek ügyében a magyar kormány tagjaival értekezzenek. Miután Taaffe gróf miniszterelnök rövid megbeszélést tartott Tisza miniszterrel, a budai kir. várakban a király O. Felsége elnöke alatt közös miniszteri konferencia tartott, a melyen Taaffe gr., Dunajewsky, Tisza és Széchenyi miniszterek vettek részt. A konferencia 10 óráig tartott és az összes kiegyezési tárgyalások további vezetésének módjait illetőleg meggyezés jött létre.

VÁROSI KÖZÜGYEK.

— A márciusi közgyűlés. —

I.

Arad, március 9.

Lassan, csendesen indult meg Arad város törvényhatóságának márciusi havi rendes közgyűlése. Volt a sorozatnak 25 tárgya. 24 hez hozzá senki, és a 25-ikhez hozzá akart szólni mindenki. Gomba módra termett a szónok és minden szónok — egy indítvány.

Megőrtént az is, hogy egyszerre hárman lezéltek. A széló oszlop árnyékában Kristyó Zsigmond éreztette meg öblös hangját, a középső padokban Weisz Dávid beszélt, míg a baloldali padokban az öreg Herz bácsi magyarázgatta a mondani valóját.

A pálinkáról volt szó, és annyit ritkán beszéltek még közgyűlési tárgya felett, mint ma a pálinkáról.

Végre tíz tag szavazást kért, a minék az lett az eredménye, hogy a tanács javaslata fogadtatott el egyhangulag.

Ezt bizony megtehették volna mindjárt is. Részletesen a következőkben tudósítunk.

II.

Fábian László főispán elnöke alatt jelen voltak az ülésen Salacz Gyula polgármester, Intitörizs Kálmán főjegyző, Sarlót Domonkos és Parecz István tanácsosok, Urbányi János, Perger János, Varjassy Lajos, Reich Kálmán, Bonta Döme, Villig Mátyás, Kondorossy József, Pálffy Ede, Kiliányi József, Probat Ferenc, Kiss Armin, Lacay József, Weisz Mór, Ekestein György, Barabás Péter, Simay István, Kunecz Elek, Bing Vilmos, Müller Károly, Friedmann Lajos, Prodanovits Döme, Bund Henrik, Robitsch Agost dr., Barkó Ferenc, Kiss István, Reichler Béla, Boros Vida, Herz Miksa, Vizez Péter, Nagy Kálmán, Treylter Antal, Don Constantin, Steinhardt Mór, Rózenthal Jakab, Fényes Dezso, Dogaru Mihály, Walder Gyula, ifj. Kristyó János, Hegedüs László, Varjassy József, Salacz Antal, Domonkos Lajos, Ring Lajos, Aggyólyai Lajos, Múlek Lajos dr., Csiky Károly, Mitter József, Steinitzer A. S., Steiner Jakab, Szelle József, Pekár Károly, Sallay Béla Pless Mór, Heeger Ernő, Kerner Péter, Schöpkes Ede, Adler Lipót, Virágh Lajos, Hász Sándor, Aravffy Ferenc, Pozsgay Lajos dr., Neumann Dániel, Weidenfeld István, Kristyó Zsigmond, Tiszi Lajos, Bing Ede, Kabdeho János, Hoffbauer Lajos, Pollák Gyula.

Fábian László főispán megnyitván az ülést, mindenekelőtt tudomásul vétetett a polgármester havi jelentése.

Laci nem haladhat tovább tanulmányait segítség nélkül a előzőre a jó ember az ő régi görög tudományát s egész örömmel oktatja fiát.

S bár meglehetősen nyomorban élnek, Lajos mégis irigylő a becsületes emberek, kik oly örömeiknek, oly érzelmeknek vannak birtokában, melyek neki kényeznek és irigylő sovány ebédjüket, melyet boldogan költöttek el együtt.

Egyszerre nagy eső cseppek kezdtek hullani a követre s az asztalra, mely mellé Lajos letelepedett. A vihar kitöröbren volt.

S bár késő volt már, a házmasternt még ébren találta. A szobájában élve barisnyáki földzorgatott. Nos inel végre hát megtudja, hogy ki virraszt abban a szobában, a hova ő fájdalom ábrándozási közepette annyi boldogságot helyezett, álmódozva a munkáról, szerelemről és családról.

— Ki lakik a szobám felett? — kérdezte az öreg asszonytól. — Ez az egyedüli ablak, mely ki van világítva a házban.

— Jaj! uram — válaszolt a házmastern — nem lakik ott már senki. . . . Egy szegény öreg lakott ott, aki már egy fél évtől nem tudott fizetni. . . . A ház tulajdonos nem zaklatta csupa szánalomból, mert a lakó már hetven éves volt és félészű. . . . De ma már meghalt, úgy négy óra tájban. . . . Az első emeletbeli asszony is adott egy régi posztót a terítőre s miután az öregnek nem volt ismerőse. . . . oh édes istenem! egyetlen barátja, rokonja sem, hogy virasszon mellette. . . . én gyújtottam meg ágya közelében egy szál viaszgyertyát s ha majd a lakók mind háza jönnek, felmegyek a halotthoz, hogy imádkozzam lelki üdvéért.

Magyarította:

Bogdányi Ödön.

A filiszter leánya.

[12. Folyt.] (Regény két kötetben.)

Írta: Hjalmar Hjorth Boyesen.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: M. G. —

ELSŐ KÖTET.

VII.

Miként fordul a koczká.

Éjfél után két óra tájban Wellingford azon szerencsében részesült, hogy Almát kocsijáig kísérhette. Walther, a ki egy szivar meggyújtása végett kisse visszamaradt, előtte elhaladtában két újat nyújtott Wellingfordnak, azután hebeburkolózott hosszú angol felöltőjébe és nővére mellett helyet foglalt.

A miniszter által a város közönsége részéről a regale kötelezett italmérséggel foglalkozó fogadó, vendéglő, korema, sorházak és pálinkamérsé üzemeltetése nézve alkotott szabályrendeleten kívánó kérdéseben azt véleményezi, hogy nyáron 9. telen pedig 8 óra tekintessék zárórául.

Az Arad város által a lippei főerdészeti hivatal bálhelyezésére írt tett felterjesztésről a földmívelési miniszter a kérelem megtagadásával felelt, a mi tudomásul vétetett.

Draskovits Géza kérvényére Aradon egy 8-ik gyógyszerár felállítására írt, a közegészségügyi bizottságnak a tanács által is pártolt jelentése alapján, a közgyűlés a 8-ik gyógyszerár szükségességét mondandó ki, a kérvényt elutasította.

Épp így elutasítottatott Moldoványi István volt városi napidíjas kegydíj iránti és özv. Deák Odónné nyugdíjának csökkentésén kiutalványozása iránti kérvénye.

A tanács jelentése az aradi kereskedőknek a fővám és sóhivatalnak avasuthoz tervezett kibélyezése elleni kérvényére elhatározottat, miszerint a közgyűlés egyben újabb kikéri a kereskedelmi és iparkamara véleményét.

A városi közigazgatási bizottságnak az 1886-ik és II. felére vonatkozólag a város összes közigazgatási ágairól szóló jelentése tudomásul vétetett.

A tisztii ügyész bemutatja a közgyűlésnek a néhai Hertschka Mór 10.000 ft. ösztandíj-alapítvány ügyében bemutatott oklevelet. Felterjesztettni rendeltetik.

A L u s z t i g Jánossal barbusdölöbéli 40 kold föld bérbeadása, a Weisz Salamon és Adóffal a bor és sörmérsé jog bérlete, végül a Ternay Ernővel a kenyérszállítás iránt kötött szerződések, jóváhagyattak.

G r o s z Mór az iránt folyamodott a városba, hogy egy fa-lakó hely iránti bérletét Seidner Bernátra ruháztassa át. A közgyűlés teljesíti a kérelmet.

A nyomás közönlöbéli 5⁰⁰⁰ hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredménye, melyet annak idején jelezttünk lapunkban jóváhagyottat.

Ekkor került volna tárgyalás alá a pálinkamérsé regalejör kezelése iránti tanácsai javaslat, de a tagok még nem voltak elegendő számban együtt. Az ülés végére halasztatott.

H u d e t z Ferencnek a Zoltán-utca 6-ik sz. a. emeletére új épületére a közgyűlés adómentesség megadottat.

A városi iskolások azon jelentése, miszerint az állami felsőbb leányiskola kérdése mindaddig függőben tartassék, míg a templom-utcai fiú-iskola építési költségeire vonatkozólag a végleges elszámolás megtörténik s hogy az iskola fejlesztése iránt a törvényhatóság a miniszterhez írjon fel, tudomásul vétetett.

A polgármester előterjesztésére az adó-felszámolási bizottságba rendes tagul Szalay Antal, póttagul Ring Lajos, az adókövető bizottságba pedig bizalmi férfiakul Mosóczy Gábor és Dogaru György választattak meg.

Olvasztatván Múlek Lajos dr. indítványa miszerint az építészeti szabályzat oda módosítsassék, hogy a padlászra vezető lépcsőket ne kelljen okvetlenül kőből építtetni, a szakasz átdolgozása a tanács javaslata értelmében Parecz István tanácsos elnöke alatt egy Boros Béni, Hegedüs László, Virágh Lajos, Urbányi János, Halmay Andor.

„Ugy-e nem fogsz megfázni, kedves Walther?” mondá Alma gunyos aggodalommal feleje hajolva. „Nem akarsz kendőim közül egyet magadra venni?”

„Köszönöm, nem, kedves gyermekem, válaszolá Walther, a gunyt észre sem véve. — Igen jól érzem magam.”

„En is. Kiválóan szeretem, ha csukott kocsiban dohánnyoznak.”

„Örülök, hogy izléssed ennyire meggyezzenyimmel.”

Harold a megbúvólság bizonyos nemével érkezett haza. A zene még füleiben csengett, a táncmozdulatok még ingerelték idegeit és ösztönöszerű vágyat érzett valami bámulatos, óriási művelni. Azonban reggel három órákor egy padlász szobában bízott lenni csekély az alkalom az ily dologra és miután jobbat nem cselekedhet, rágyújtott hosszú cseh pipájára és sűrű füstfellegekkel töltötte meg szobáját. Pipázás közben nyugtalanul járt le s fel a szobában, szorakozott-ságában majd a pipavágó kés, majd a bronz gyertyatartó vagy más, épen keze ügyébe eső tárgy után nyúlt, rábukkint és tárgyakra, mintha még soha sem látta volna és ismét felretette őket, mintha fel nem foghatná, hogy tulajdonképen micsoda célra szolgálnak. Nem érzett hajlandóságot sem lefeküdni, sem járni vagy nyugodtan ülni és habár semmi hátrazottat sem tudott volna mondani, mégis égető vágyat érzett, hogy valakivel bizalmasan beszélhessen. Ha atyja közelében lett volna, ez szokatlan órában felkeresi. De miután ez az esett nem történt fenn, és a táviró gyöngéd valloásokra nem alkalmas, Harold a közlés egyetlen lehető módját választotta, vagyis leült és levelet írt atyjának.

Itt helysén lesz Harold atyjáról különösen és a Wellingford-családról általában egyet-más elmondani.

Wellingfordnak lenni már magában véve is oly kitüntetés, melyet a családnak egyetlen tagja sem hagyott figyelmem kívül. A Wellingfordok, kivétel nélkül mind szökek és kékszeműek, mindnyájan tanult és tudós emberek, bírák vagy papok voltak, és az sötét tárlakbba a tizenhatodik századtól kezdve napjainkig felvonultak volna, hatalmas menetek képeznék. A tisztán puritán család eme hagyományával tudomásunk szerint a század elejével történt szakítás és ezt Wellingford Jeremiás bíró idézte elő, a ki mint szultot, eretnek könyveket olvasott, a szentháromság tekintetében kételyei voltak és legidősebb fiát nem Gidennak — a mint atyját és egy esomó elődét hívták — hanem Hughnak kereszteltette.

A hajadon nagynénék, a kik Wellingford-család törzsfaján mint természetlen elágazások tűnnek fel, ez istentelen kezdődé-

dor, Jiraszek Lajos. Kondorossy József és Múlek Lajosból álló bizottság küldetett ki.

Ifj. Kristyó János felszólalására kimondatott, hogy a majdan teljesen átdolgozott szabályzat hozzászólás végett az ipartestülethez is átküldetik.

A nyugdíjbizottság javaslata értelmében Kornis Margit Mária részére évi 200 ft. neveltetési járulék szavatoltat meg nagykörűséggel.

Ezután tárgyalás alá vétetett a tanácsnak a pálinkamérsé regale kezeléséről benyújtott javaslata, melyet annak idején részletesen ismertetttünk lapunkban, s melyet a közgyűlésen Parecz tanácsos adott elő.

Első felszóláló volt Hász Sándor ki a 15⁰⁰⁰-nyi és teljes szeszartalom közé még egy fokozatot kívánna beilleszteni.

Parecz a javaslatot védve kifejti miszerint 15⁰⁰⁰-nál magasabb szeszartalmú pálinka úgy is kevés jön kimérés alá.

Kristyó Zsigmond egyszerűsítettettni szeretné a javaslatot. Nem kellene fokozatok felállítását, hanem csupán a tiszta szeszt megadóztatni.

Herz Miksa kételkedik abban hogy a javaslat által ígért évi jövedelem valóban elérhető volna.

Steiner Jakab azt kíváná, hogy az a 300 pálinkamérsé, a ki e javaslat által megszabadulna a sok zaklatástól, biztosítsa a város, hogy legalább annyi jövedelme lesz a regaleból, mint eddig volt.

Kunecz Elek gyakorlati szempontból fogja fel a dolgot, s helyesen tartja hogy a város egy évig ezt a módszert is megpróbálja. Ha nem bizonyul jónak, akkor is el lehet vetni, de már most elítélni nem lehet. Pártolja a tanács javaslatát.

Aravffy Ferenc oda módosítaná a javaslatot hogy a hivatalnokok a jövedelméből is bizonyos %-ot nyerjenek. Ez növelné lelkismeretes buzgalmaikat.

Bing Vilmos egészen más illetékrendszert ajánl. 18% legyen 7 ft az illeték s a tiszta szesznel 14 ft. Ez még nagyobb jövedelmet hozna a városnak, azonfelül könnyebb volna az ellenőrzés és kevesebb a zaklatás.

Weisz Dávid szerint az új rendszer által csak egyesek fognak nyerni, ő a régi mellett marad.

Bing Vilmos megcáfoltja Weisz állítását és ismételtén indítványa mellett emel szót.

Kiss Armin azt indítványozza, hogy a házi kezelés elveinek kimondása mellett adják ki a közgyűlés a javaslatot egy újabb, tágabb bizottságnak helyesebb feldolgozásra.

Kristyó Zsigmond a bizottságot néhány szakértővel kívánja kiegészíttetni.

Marek Samu azt indítványozza, hogy mindenféle szeszest italt, egyforma illeték érjen és pedig 10 ft.

Nagy Kálmán a tanács javaslatát pártolja.

Fábian főispán kijelenti, miszerint 10 tag nem szerint Varjassy József, Hász Sándor, Lacay József, Tarjányi Vilmos, Reichler Béla, Dániel Kálmán, Tiszi Lajos, Virágh Lajos, Kristyó János és Steinhardt Mór szavazást kérvén, ő a szavazást elrendeli.

Es ekkor megtörtént az, hogy a közgyűlés a tanács javaslatát egyhangulag elfogadta.

Fábian főispán bevezetvén a gyűlést, a jegyzőkönyv hitelesítésére a polgármester elnöke alatt Szalay Antal, Schór Albert, Simay István, Sallay Béla és Domonkos Lajos bizottsági tagokat kéri fel.

nyezésre keresztet hánytak magukra és Jeremiás ketségkivált kiközösített, hanem ő a család feje és mint ilyen nem élve oly nagy tiszteletet — de csak is akkor nyugodtak meg némileg, midőn sikerült neki a család levéltárban hasonló korábbi példát felkutatni, mi által az eretnek Jeremiás tette bizalmaságából kisse vesztett.

Lehetéges, hogy e körülmény, mely Wellingford Hughot bizonyos tekintetben a családi hagyományokkal való szakítás megtesztelésére tette, fejlődésére határozott befolyást gyakorolt. Legalább feleslegessége után nagynénék sokszoros alkalmat nyújtott, hogy mindenféle ballépéseiről és kihágásairól a család történetében mentő magyarázatokat keressek és ha nem lett volna annyira csinos és szeretőre méltó, hogy teremte létezőt lenni a hajadon nagynénék dedelgetésére, bizonyára elfordulnak tőle és átegnedik a romlásnak.

A dolgok állásában meglegedtek azzal, hogy a görög szomorujátékokon előforduló karok szerepet játszásk, időnkint felkiáltani: „Jaj, jaj!” és általános megjegyzéseket tettek a hősöl és tetteiről.

Nem puritán szempontból tekintve, Hugh gonoszai nem is voltak oly égbekiáltók, mint a mindönek nőrokonai képzeltek. Természeténél fogva jó izlésű ember és világfi lévén nem szerette a bojtölést és az önsanyargatást. Tapasztalt ismerője volt a jó bornak, szivarának és szellemes irodalomnak, de a tökpástétom, bostoni száraz kenyér és más jó dolgok, melyek iránt Uj-Ánglia minden polgára illendően tartotta lelkesülni, nem felelt meg izlésének. Ellenben nagy mértékben bírták tetszését erős illatú külföldi sajtok, kaviár, libamájpasztétom és a külföldről származó más hasonló csemegek.

Lacay ennek — rokonai legnagyobb csodálkozására, a kik ilyesmít lehetetlennek tartottak — vizsgáit az egyetemen kitűnő sikerrel tette le. Azután két évet Európában töltött, sőt még keleten is utazott, természetesen, mint némelyek állították csupán azért, hogy kitapaszta: hol van külföldön a legjobb bor, legfinomabb szivar, legkitűnőbb konyha és kétségtelen, hogy e tekintetben a legkitűnőbb ismereteket és tapasztalatokat szerzte.

Hazatérte után Hugh az egyetemen a geologia tanára lett és elérkezvén harminczadi életére, neki is, mint a férfiak többségének, komolyan kellett a nőüslést gondolkoznia. Lassankint a nőüslést erkölcsi kötelességnek kezdte tekinteni és mihielyt e hangulati közüdmódusává vált, az összes nagynénék és férjes barátok, a kik valamennyien meg voltak győződve arról, hogy a legjobb férj lesz belőle, nyakra főre ajánlották neki a leg-

KÜLFÖLD.

A bulgáriai kivégzések és az orosz sajtó. Igen jellemző az orosz sajtó magatartása a legújabb bulgáriai eseményekkel szemben. Izzelőlő adunk egy felhívatólos orosz felháborodást a következőkben: „A „Moszkovszkija Vjedomosztij” a ruscsuki kivégzésekéről szólva, minden személyes érdek nélkül dicsőíti azok emléket, a kik mint a kötelesség és igazság vértanúi, hazájok szerencsétlen és nyomorult helyzeté, valamint annak elnyomói, és árulói elleni férfias tiltakozásban meggyilkoltattak. Dicsőöséges haláluk eseményeket fog szólni és mozgásba fogja hozni a történelmet. Az említett lap felháborodását fejezi ki a felett, hogy a gyilkosságok Európa szeméi előtt s az európai kormányoknak, ha nem is határozott és nyílt, de mégis titkos helyesléssel követhették el. A lap következő szavakkal végzi cikkét: „Nem fogjuk elfeledni, hogy ez emberek úgy haltak meg, mint áldozatai Oroszország iránti odaadásuknak és mint tanúi ama benső kaporsnak, mely nemzetüket Oroszországgal összekötözi.”

Bulgária helyzete és a hatalmak. A „Pester Correspondenz” írja: Szentpétervári és berlini egybevágó közlések szerint a nagy hatalmak közül egy sem szándékozik Bulgáriában beavatkozni, sem a rend helyreállítása után, sem a zavargások ismétlődése esetén, sőt még azon esetben sem, ha netán a polgárháború, mely egészen valószínű — kitörne. Ezen hiteles közlések a bolgár regnenség iránt ellenséges érzületű orosz részről közölt közlések is megerősítik. A mi az orosz kormányban Bulgáriával szemben követt közvetlen és hivatalos működését illeti, e tekintetben a mérvadó körök értesülve vannak, hogy Sándor cáz is mert s a n d e k a i a szintén figyelembe vevendő katonai és hadászati okok teljes méltánylása mellett, nem valamely erőszakos lépés tételét, vagy Bulgáriát o cc u p a l á s á t é p e n n e m c é l o z z á k . Szentpétervártól ez idő szerint katonai és politikai stratégiából származó indokok alapján, a magasabb körökben azon vélemény uralkodik, hogy az orosz kormány politikai irányzatainak a mai körülmények közt sem erőszakos közvetlen beavatkozás, sem Bulgáriának orosz részéről való megszállása nem válnék előnyére.

LEGUJABB POSTA.

— Az erőszakoskodó Németország Elzász-Lotharingiában. A „Landes Zeitung” a kormány rendeletét teszi közzé, mely a francia irányú egyesületekkel szemben rendszabályokat állapít meg. Egyáltal elrendeli az elsassi dal- és torna-egyesületek központi szövetkezetekének feloszlását. A rapportsweileri kerület dal-egyesülete a választások alkalmával tanúsított nemteleneleg igazságtalanság miatt feloszlattatott. Rheinau polgármestere hivatalból felfüggesztetett.

— Bolgárforradalmárok és Románia. A bolgár kormány panaszt emelt a román kormányról a bolgár emigránsoknak

fényesebb partikat. Meglehet azonban, hogy a jó akaratú barátok nem eléggé ügyeltek arra, hogy az ajánlott fiatal hölgyekből jó házastárs válik-e, vagy talán Hugh lusta volt magát a választásra és az ezzel mellőzhetetlenül összekötött udvarlásra elhatározni: elég az hozzá, hogy habár szeretetreméltó mosollyal fogadta a miatta kifejtett buzgalmat, de se kezét, se lábát nem mozdította az ügynek kerekvágásba hozatalára és az egy hajszálnyival sem haladt előre.

Ez az állapot azonban veszedelmes rejtett magában, melynek mindny férfi ki van téve, a ki a saját házastárs elnyomait és a családi élet áldásait szeretné ugyan élvezni, de a szükséges előkészítő lépésekre nem bírja magát elhatározni — e veszedelem annyiból áll, hogy az ilyen férfiak a legelső nöszemélyt, a ki megrohanja őket, feleségül veszik. Midőn Wellingford egy szép napon — Európában tett szubideji utazásából visszatérve — egy huszonnyolcz éves, jól kifejtett szőke nőt hozott magával, a kinek joga volt magát Wellingford asszonyának nevezni, a fentebbi irányu gonosz hírek terjedtek el.

A város pletykáin szerető szájai azt beszélték, hogy Hughot Hollandiában, vagy Németországban sétálközben egy megvadult bika támadta meg. Mics Brennum mentette meg őt és hálából feleségül vette. Mások szerint az Alpseken hegymászás alkalmával találkoztak. A leány a gyámúaltalan gyermeket játszotta, nagy érdeklődést tanúsított a kövületek iránt stb. és ily módon bódította meg Hughot.

De akárhogy történt, Wellingford tanár nem adott legcélelyebb okot sem oly gyanításra, mintha sorsát szánalomra méltónak találta. Wellingford asszony a közvélemény itéleté szerint nem volt az a nő, kivel könnyen és nyugalmasan lehet élni, mert megvesztegethetetlen becsületességében, a mi legelsőbb oldalát képezte, hivatva érezte magát, hogy másoknak a legkellemetlenebb dolgokat szemekbe mondja, de a tanár olyan elpusztíthatatlan kedélyesség felett rendelkezett, hogy még ha az ördög nagyanyját veszi is feleségül, ez sem veszedelhetett volna vele.

Ezenkívül Wellingford tanár feleségét kellemetlen sajátosságai dacára is nagyra becsülte és miután megajándékozta három gyermekkel, a kik közül a legidősebb fin volt, amaz őszinte hódolatot kezdte iránta érezni, mely a középkori férfiaknál a szerelem helyébe lép és ezt legjobban pótolja.

(Folyt. köv.)

a román talajon folytatott forradalmi propaganda tárgyában. Leplezetlen alakban beszéltek, hogy a bolgár kormány a Romániában mekült lázadó kiadatását követelte. Ez utóbbi óhajításnak azonban a román kormány nem felelhetett meg, de a fontebb említett panaszok jogosaságát mindenki elismeri. A bolgár menekülteket f. h. 5-en M o r u s s i herceg rendőrfőnök a rendőrségre idézte, s ott becsületszavukat vette ki, hogy Bukarastból nem távoznak, a nélkül, hogy ezt előzetesen a rendőrségnek be ne jelentették. Nem valószínűtlen, hogy a román kormány további elővigyázati rendszabályokat tesz.

N A P T Á R .

Márczius 10. Csütörtök. Róm. cath. napt. 40 vér. ann. Prof. napt. Sándor. Görög-orosz napt. (február 26.) Porfir. Nap. Nap 6 óra 26 perczok. Nap nyug-szik 5 óra 56 perczok.

Márczius 12. Özv. Somogyi Józsefné tánczpróbája a „Fehér-Keresztenben.”

Márczius 12. Aradmegye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 9 órákor.

Márczius 12. Arad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órákor.

Márczius 18. Az aradi tisztviselői kör estélye saját helyiségében (Tücherer szálló.)

A „Kölcsény-Egyesület” Pécskán.

Az „Aradi Közlöny” tudósítójától.

Arad, márcz. 9.

Mintha meg sem történt volna. Ugy elreptült mint egy álom, melynek vágyunk a folytatása után.

Mikor itt Aradon leszállottam ma d l - előt a vonatról, megkérdeztem akarom ellenére egyik uti társamtól, hogy csakugyan kinn voltunk-e mi Pécskán? A kelvcs, vendégszerető Pécskán, a hol a vendégek toastjaiban a legnagyobb frázis is esz, halvány igazsága, kifejezése volt annak a kellemes meglepetésnek, melyben a kiránduló aradi társaság alig tudott hova lenni.

Beszéltam az aradi színház három művésznőjével, a kik a hangversenyen közreműködtek. Mindegyik azt mondta, hogy úgy érezte magát Pécskán, mintha valami nagy-szabású vendégzereplés után jutalomjátékukat tartották volna egy végtelen udvarias közönség előtt.

A férfiak közül pedig minden öt perczben, hol egyik, hol másik aradi ismerősöm fogott karom, hogy ezt, meg azt a szépséget ki ne feleljem.

— Mit szólnak majd otthon az aradi leányok és asszonyok erre a nagy érdeklődésre? — kérdem szelid malitvával.

— Örvendenek, hogy a pécskai és vidéki asszonyok és leányok olyan hatalmas concurrenctát tudnak csinálni az aradiaknak!

Ez már igaz. Ennyi szépség azonban mégis veszedelmes volna egy napon tul és a „Kölcsény-Egyesület” bajoskodhatna — a sebesültjeivel és foglyaival, kiket szép szemek tettek rabbá.

A hangversenyről táviratomban már tudósítottam. A pécskaiak igazán elmondhatták, hogy „No de ilyet!” — mert egy ilyen műsort fájdalom, mi, aradiak is rég nem láttunk lejátszva. Hasznaltan szóvirágokat nem árasztok, csak constatólom, hogy a siker phænomenális, elragadó volt, mint a hogy illet is egy olyan műsorhoz, melyben a Hunyady Margit, a Somlóné, a Havas Aranka nevei pompáztak és a Jancsó Benedek dr. ismert írói egyénisége hódított.

Jött a lakoma. Kitűnő hangulattal és igazi szellemes toastokkal. Megemlítem a T a k á c s y Sándor dr.-ét, ki egy emlékedt szellemű beszédben, határtalan lelkesedéssel, a „Kölcsény-Egyesület” nevében Pécska város közönségére emelte poharát. A mi szeretetreméltó alapszavunk, O r m o s Péter, Pécska város értelmiségéről J a n c s ó Benedek dr. pedig a közreműködő s minduntalan hódító művésznőkért iott. Természetesen óriási tetszés mellett. Majd ismét O r m o s alispán szólott, szavai meleg köztetszést találtak, midőn az I s s e k u t z c s a l á d o t . mint Pécska város közönlöbéli királógócypontját éltette. Az aradiak részéről is felhangzó tetszését a pécskaiak aztán egy revancherözlők, hogy — mikor H i n d y Árpád T a k á c s y Sándor drt köszöntötte fel, mint a kinek legfőbb érdemei vannak a közre-ütközött művésznők megnyerésében és az egész rendezésben. — mondom, ekkor a pécskaiak éppen úgy éltették a garallér drt, mint mi aradiak, a kik egészen közéről ismerjük és szeretjük. Nagy része volt az elismerésben D a n c s Ferencz aradi tanárnak, ki pompás hegedű játékát nagy tetszés mellett hallatta a vacsora alatt.

Végül jött a táncz. És itt teljesen a szépek világa kezdődött. Ima e névsor: A s s o n y o k : Köpf Györgyné, Issekutz Mihályné, Schvester Lászlóné drné, Vojtek Kálmánné, Iritz Manóné, Fikler Józsefné, Braun Beniné, Petrovits Györgyné, Pless Mórné (Arad), Ciacianu Miklósné drné, Krupp Józsefné, Zdráhál Ferenczné, Róth Bernátné, Széchy Akosné (Arad), Elías Mórné, Elías Jánosné, özv. Heller Manóné, Bedrich Lajosné K. - P e r e g .) Marusi Istvánné, Scheinberger Adolfiné, Blau Aronné, Elías Adolfiné, Ticzay Ferenczné, Marczkiné, Hunyadi Margit, Somló Sándorné (Arad), L o s y o k : Zdráhál Emma, Elías Jenői, Kovács Katica, Pávias Emma, Schleisner nővérek, Lukács Lenke (Arad), Braun Giza (Szarvas), Raschofszky Józsa, Stojkovits Mariska, Horváth Etelka, Kropacske Róza, Kőr Irma, Schvester Teréz, Braun Irma, Vlachovits Gizella, Gantner nővérek, Zabojszky nővérek, Jankovics Milcsi (Arad), Havas nővérek (Arad).

Arad és Vidéke.

— **Muray Károly** íróársunk, a „Szabad-ság” főmunkatársa, a tegnapi déli vonatból Nagy-Várada utazott. Murai ígértet telít barátainak, hogy május elején ismét ellátogat Aradra, hol annyi jó napot töltött el.

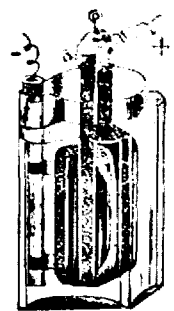
— **Táncpróbák.** Ő. S o m o g y i Józsefné tánczekeája, — mint már említettük lapunkban, — a f. hó 12 én, szombaton este rendezi szokásos évi táncpróbáját a „Fehér Kerest” nagy termében. Aradon mindenki tudja, hogy ezek a táncpróbák a mily örömei a növendékeknek, oly kedves mulatságai szoktak lenni a felnőtteknek is. Az ideai mulatságoknak is különös érdekességét kölcsönöz az, hogy többen

— **A kártyázás után.** M l a d y i n János kurtakéri születesű muszkai lakos nem régiben leült K ö l b Pável barátjával egy kis „blattozásra”. A szerencse ezuttal is a

—x.— **Polgármestertől hitelesítve.** Gaya (Morvaország.) Tekintetes ur! Tisztelettel tudatom önnel, hogy

p a d o t. Hofer Andrást egy arduokaja közel-
belül fel fog lépní egy berlini színházban, még
pedig a saját darabjában. Hofer Andrá s a pas-
seyeri közsmáros" ezümben. O maga játssa a
darab közsmarépét. Innsbruckban már előadták e
színművet. Hofer a darabbal körutat akar tenni
Németországban. — R ó m á b a n politikai
körökben az a hír terjedt el, hogy Rudolf trón-





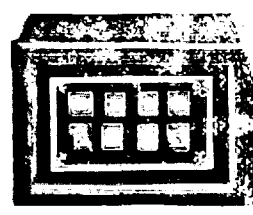
REISZ OTTÓ

aradi távirda-építő intézete és műmechanikai műhelye

ARADON,

Deák Ferencz- (uri-) utca 39. sz. a.

Ajánlja magát
VILLAMOS-HÁZI TÁVIRDAK
berendezésére
fogadók, gyárok
tűzoltó-állomások és magánházak
rezeze.



Villamos világítás, villámhárítók
beszélő csövek, legújabb szerkezetű telefonok,
villam-indító gépek:
fizikai, matematikai
szerek.

Továbbá:

mechanikai szerkezetek,

valamint minden e szakba vágó munkának jóállás mellett,
a legújanyosabb áron való elkészítése.



Javítások gyorsan és olcsón eszközöltenek.

770—1887.

Radnai járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Aradmegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 1878. évi októberhó 4-én 328. sz. alatt kelt határozatával szervezett, és a radnai járásnak — Radna, O- és Uj-Paulis, Ménes, Kladova, Solymos, Milova, Odvos, Konop és Berzova községeiből alakított körkormányi szövetségében évi 400 frt javadalmazással rendszeresített **községi állomás** választás útján betöltendő lévén. — annak Radna községében d. e. 11 órakor leendő eszközölésére határnapul **f. hó 22-ikét** kitűzöm, hogy pályázni kívánókat felhívom, hogy kérvényeiket legkésőbb a választás előtti napon hozzám benyújtsák.

Radna, 1887. évi márcziushó 7-én.

Csukay,
főszolgabíró.

204—1.3

28—1887. sz.

201—1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a radnai kir. járásbírósnak 1885/883. sz. végzése által a ménesi kir. kincstári uradalom végrehajtatójára Popovics Desseanu János ellen 172 forint 46 kr. tőke erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 436 frtra becsült 1 buzaszelelő rosta, 2 kazal és 1 boglya széna és 6 kazal buza és zabszalmából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Kavinban, végrehajtást szenvedő pusztáján leendő eszközölésére f. é. márczius 30-ának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Radnán, 1887. márczius 1-én.

Szerény Dezső,
kir. bírósági végrehajtó.

770—1887.

Radnai járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Aradmegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 1878. évi októberhó 4-én 328. sz. alatt kelt határozatával szervezett és a radnai járásnak Soborsin, Temesest, Trojás, Vinyest, Halalis, Kujás, Tok, Iltyó, Szelistye, Petris, Korbest, Rossia, Ohernia, Tótvárad, Gyulicza, Szorosság, Govosdia, Lupert, Pernyest, Baja, Batutca, Kaprucza, Monorostia, Dumbrovicza, Gross és Szlatina községeiből alakított körkormányi szövetségében évi 400 forint javadalmazással rendszeresített **községi állomás** választás útján betöltendő lévén, annak **Soborsin községében** d. e. 11 órakor leendő eszközölésére határnapul **folyó hó 28-ik napját** kitűzöm és pályázni kívánókat felhívom, hogy kérvényeiket legkésőbb a választás előtti napon hozzám benyújtsák.

Radna, 1887. márczius 7-én.

Csukay,
főszolgabíró.

203—1.3

3924/1888.

26/v. — 1.1.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur ó méltóságának 1240/eln. 1887. sz. a. kelt magas rendelete értelmében, a népfelkelésről szóló 1886. évi XX. t. cz. 9. §-ának rendelkezése szerint a már f. évi 2067 szám alatt kelt hirdetmény folytán népfelkelési főtiszt jelöltségre jelentkezettek — felhivatnak hogy a népfelkelés felhívása esetében, ha tiszti minőségben alkalmaztatni óhajtanak, s az alább következő feltételeknek megfelelni képesek, hogy ebbeli kérelmüket beárólag f. évi márcziushó 18-ig és pedig mindennap d. e. 9. órától 12-ig a katonügyi osztályban bejelentsek.

Az érdekeltek általános tájékoztásul a következőkbe szolgálnak.

1. A népfelkelési tiszti rendfokozatba való előjegyeztetésre, a törvény értelmében általában csak azon állampolgárok pályázhatnak, kik sem a közös hadsereg (haditengerészet) és a pótartalék, sem a honvédség vagy csendőrség kötelékében nem állanak, továbbá a pénzügyőrség vagy az állami erdészeti személyzetéhez nem tartoznak.

2. A kinevezetésnek mellözhetlen feltéte-

lét az említett utasítás 5-ik §-ához képest, minden körülmények között a polgári becsület és joggyakorlat teljes elvezete képezi.

3. Minden pályázótól okvetlenül megkövetelhetik, hogy a népfelkelési tiszti állás betöltésére szükséges minősítéssel bírjon.

Azon állampolgárok tehát, kik katonai kiképzésben egyáltalában nem részesültek, népfelkelési tiszti állásra csak azon esetben pályázhatnak, ha magukat az alább bővebben ismertetett népfelkelési tisztképző tanfolyam halgatására önként kötelezik.

4. A pályázás a népfelkelési gyalogság vagy lovassághoz történhetik.

A lovassághoz pályázóktól különösen megkívánatik, hogy tökéletesen lovagolni tudjanak és a loismében is jártasok legyenek.

5. Magyarországi pályázóktól a magyar, horvát-szlavon illetőségű pályázóktól pedig a horvát nyelvnek szóban és írásban való tökéletes ismerete követeltetik.

6. A kérvények csak azon mérvben vétetnek tekintetbe, a mint azt a népfelkelési tiszti szükségletnek fedezése igényli.

A népfelkelési tiszti állást pályázat útján elnyerhetik.

A.) Volt katonák közül:

1. Azon volt tisztek és hadapródok (tiszthelyettesek) kik rendfokozatukról (hadapródi kitüntetésükről) akár védkötelezettségük teljesítése után, akár más nem kényszerítő indoknál fogva leköszöntek és népfelkelési kötelezettségük alólvetve már nincsenek, azonban a népfelkeléshez önként jelentkeznek s előbb viselt tiszti rendfokozatukba előjegyeztetni óhajtanak;

2. Azon volt tisztek és hadapródok (tiszthelyettesek), kik koruknál fogva még népfelkelési kötelezettségben állanak és a nélkül, hogy a honvédségnél szolgáltak volna, közvetlenül a közös hadsereg kötelékéből kiléptek.

Ellenben a népfelkelési kötelezettség alatt álló volt honvédtiszteknek és hadapródoknak (tiszthelyetteseknek) minthogy ezek a honvéd hatóságok által az idevígó előjegyzések alapján amugy is összeíratnak, nyilvántartatnak és a beálló szükséghez képest kineveztetnek is, a népfelkelési tiszti állásra külön pályázniok nem szükségesek.

3. Azon volt altisztek, — akár egyévi önkéntesek voltak, akár nem, kik védkötelezettségük teljesítése után a hadseregből vagy honvédségből kiléptek és kikről kiváló tulajdonságaik és előbbi katonai szolgálataiknál fogva feltételezhető, hogy min népfelkelő tisztek is, a követelményeknek megfelelni képesek leendnek, mi iránt különben azok volt csapatparancsnokságaitól közelebbi tájékozás fog szerezteni.

B.) Azok közül, kik katonák nem voltak:

1-ör. A 19 évesek.

Tekintettel arra, hogy a népfelkelési törvény értelmében és az ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 67. pontja szerint a 19 évesek a hadsereg (haditengerészet) és a honvédség kiegészítésére utolsó sorban vehetők igénybe: az ezen korosztályba tartozó állampolgárok, a népfelkelési tisztté való előjegyezésre szintén pályázhatnak. Ezeknek azonban a jelentkezés alkalmával beadandó írásbeli kötelezővel kell kinyilatkoztatniok, hogy önkéntes jelentkezésük alapján népfelkelő tisztté való előjegyeztetésük, vagy kinevezetésük esetében magukat a népfelkelés mozgósítottságának tartama alatt, bármikor és tekintet nélkül arra, hogy korosztályuk behivatott-e vagy sem, a népfelkelésnél szolgálatot teljesíteni.

Ezen egyenket illetőleg különösen kiemeltetik, hogy a népfelkelésnél bármily minőségben történendő alkalmaztatásuk őket törvény szerinti védkötelezettségük teljesítése alól semmi körülmények között fel nem menti;

2. A népfelkelési kötelezettség alatt álló oly egyének, kik katonák nem voltak, tehát katonai kiképzésben egyáltalában nem részesültek és kiváló feddhetlen jellem, hazafias érület és magatartás folytán köztiszteltetbe állanak.

3. A népfelkelési kötelezettségnek már alá nem vetett oly állampolgárok, kik a népfelkelésnél teljesítendő szolgálatra önként jelentkeznek és erre minden tekintetben alkalmastk is.

A pályázatok részéről követelt adatok.

A pályázók személyesen vagy írásban a következő adatokat tartoznak előterjesztetni:

1. a jelentkező neve;
2. születési éve;
3. állandó tartozkodási és illetőségi helye;
4. a végzett iskolák;
5. polgári állása, vagy kereseti foglalkozása;

6. nyelvismeretei;

7. a jelentkezés a népfelkelési gyalogsághoz vagy lovassághoz történik-e;

8. a népfelkelési tisztképző tanfolyamot mikor és melyik honvédállomás helyén kívánja a jelentkező hallgatni, (ezen állomások közül vagyolyasban több is megjelölheti);

9. valamely népfelkelési csapathoz való beosztásra, vagy külön alkalmaztatásra vonatkozó esetleges kérelem.

Volt katonák részéről e mellett még fel-említendő:

10. a felavatás éve;

11. a legutóbb viselt rendfokozat, lehetőleg a rang-nap is;

12. a fegyvernem (kar), melynél a jelentkező a közös hadseregben vagy a honvédségnél szolgált.

13. kilépésének (végelbocsátásának) éve

14. vajjon résztvett-e és mily hadjáratban?

15. Volt közhadseregbeli tisztek és hadapródok (tiszthelyettesek) részéről a jelentkezés alkalmával a (kilépti bizonyítvány, elbocsátási okmány) eredetiben vagy hitelesített másolatban beadandó, mely okmány annak idején az illetőnek vissza fog szolgálatni

Azok, kik Budapest fővárosában, továbbá Arad, Debreczen, Fiume, Győr, Kassa, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Pécs, Pozsony, Selmecz és Bélabánya, Sopron, Szabadka, Szatmár-Németi, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár, Újvidék és Zombor szabad királyi, végre Baja, Hódmező-Vásárhely, Kecskemét, Nagy-Várad, Pancsova és Versecz törvényhatósági joggal felruházott városok valamelyikében a népfelkelési tiszti állás elnyerésére immár pályáztak, — tekintettel arra, hogy összeírásuk alkalmával a fennebbi 15 pontban meghatározott adatoknak csak némelyikét közölték, — még a következő adatokat tartoznak pótlólag tudtul adni és pedig:

a) vajjon a népfelkelési gyalogsághoz vagy lovassághoz óhajtik-e beosztásukat?

b) a mennyiben a népfelkelési tiszti tanfolyam hallgatására jelentkeztek, azt melyik időszakban és melyik honvéd-állomáshelyen kívánják hallgatni;

c) az általuk végzett iskolákat

Arad, 1887. márczius 8-án.

A városi tanács.

Legszebb, legtartósabb és legolcsóbb szobapadlatfénymáz.

Negru-féle szobapadlatfénymáz 1 doboz, azaz 1 kiló csak 1 ft 45 kr. — elegendő 46□ méter fenyőfa szobapadlatra és 60□ méter parkettára, azaz keményfa szobapadlatra, legvilágosabb színtől egész sötét színig, tökéletesen szagtalan, rendkívül könnyen alkalmazható. — (Üres dobozok 6 kr-ért visszavétnak.)

Kizárólagos egyedüli főraktára ERNYEI GYULÁNÁL ARADON, a Zöld papagályhoz.

Ámbár a fentemlített fénymáz kezelése rendkívül egyszerű és gyors és ha utasítás szerint hiven alkalmaztatik, az eredmény mindenkor a biztos amennyiben akár keményfa, akár fenyőfa — üvegsima, kemény, tartós fényt kap, mindamellett a nagyérdemű közönséget abban a kényelemben is részesíteni óhajtom, hogy a szobabeeresztést egészen magamra is veszem, azokat a legrovidebb idő alatt minden segítség nélkül az általam feltalált fénymázzal rendkívül olcsó áron eszközölöm, ugymint:

1 □ méter keményfa szobapadlat (Parquetta) 5 kr.

1 □ méter fenyőfa szobapadlat 6 krajczár, — bejelentés egy vagy két nappal előbb szintén

Hogy az általam feltalált szobapadlatfénymáz valóban jó, bátor vagyok az alábbi nyilatkozatokra hivatkozni, kiknél fénymázomat huzamosabb idő óta jó sikerrel alkalmaztam és oly kegyesek voltak nekem teljes meglegedésükről elismerést adni.

Mely tisztelettel: **Negru Tódor.**

Nyilatkozat. Negru-féle szobapadlat-fénymáz hosszabb idő óta saját lakásomban használok. Meggyőződtem arról, hogy a csejnek tökéletesen megfelel, minthogy tartós és szép színű s a padlatot kemény simává teszi, tökéletesen szagtalan és az alkalmazása nagyon egyszerű. E szerint ezen sikerült honi találmányt minden melles érdekelőnek ajánlom.

Tabajdi Károlyné.

Meggyőződésem szerint a fentebbi nyilatkozatot én is minden tekintetben igazságosnak nyilvánítom.

Szentpéteri Antal.

Negru-féle szobapadlat-fénymáz, amint az újonnan készített amerikai parquettaimou tapasztalom, valóban ajánlható.

Szontagh Gyula.

Negru Tódor aradi fénymázkészítő szerető szobáim padozatján használván, meggyőződtem, miszerint az ugy fény, valamint tartósságra nézve semmi kívánni valót sem hagy hátra, azért is mint szobafénymáz használni azt bárkinek a legmellegebben ajánlhatom.

Zombori Rónai István.

Tapasztalásom szerint a fentebbi nyilatkozatot én is minden tekintetben igazságosnak nyilvánítom.

Sonnenfeld Józsefné.

Negru Tódor aradi fénymázkészítő festékeit szobáim padozatán mint fénye, mint pedig tartósságra nézve igen jónak találtam, s ezen ckból azt bárkinek használatra lelkiismeretesen ajánlhatom.

Czárán Emánuelné.

Negru Tódor padozat-fénymázát szobáimban már többször alkalmazván keményfajú parquetta és fenyő-deszkapadlatra is, s azt ugy fény, mint tartósság tekintetében igen kielégítőnek találtam, különösen gyors felszáradásánál fogva is ajánlhatom.

Bonta Döméné.

T. Negru Tódor urnak Aradon. Felkérése folytán szívesen ajánlom, hogyaz ön által feltalált s forgalomba hozott „Negru-féle” padló-fénymázzal teljesen meg vagyok elégedve, s minden általam eddig használt hasonló fénymáz minden tekintetben felülmúl.

Lukácsy Lajosné.

Negru-féle szobapadlatfénymáz nagyobb mennyiségben szobák és nagy tánczteremre több ízben használtam, s arról győződtem meg, hogy az nemcsak kitűnő jó és egyszerű alkalmazható, de egyszersmind nagyon jutányos és mindenkinek szívesen ajánlom.

Pohl Károly.

a Fehér-kereszt szálloda bérleje.

Herrn Teodor Negru in Arad.

Ich habe Ihre Negru'sche Fussboden-Wichse für meine selbst erzeugten Americanischen Parquetten wiederholt angewendet und gründlich geprüft und als Sachkundiger mich davon überzeugt, dass Ihre Negru'sche Fussboden-Wichse sich sowohl für Parquetten als auch für weiche Fussboden sehr gut eignet, selbe schön glatt glänzend macht, von Verderben schützt und die schöne Natur-Farbe nicht benimmt, sondern hervorhebt, sehr leicht anwendbar ist und sich in Preise sehr billig stellt. So nun kann ich Ihre Negru'sche Fussboden-Wichse jeden mit guten Gewissen anempfehlen.

Winzenz Koditek,
Tischler-Meister.

200—1.8